

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, v právnej veci žalobcu **Ing. J.**, proti žalovanému **P.**, IČO: X., **o neplatnosť uznesenia členskej schôdze**, vedenej na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 18 Cbs 33/2004, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. júna 2007 č. k. 5 Obo 339/2005-172, rozhodol

t a k t o :

Rozsudok odvolacieho súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Na odvolanie žalovaného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 06. 06. 2007 č. k. 5 Obo 339/2005-172 rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým bolo žalobe vyhovené, zmenil tak, že žalobu zamietol. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku uviedol:

Žalobca žalobou, doručenou súdu 06. 12. 2004, sa domáhal vyslovenia neplatnosti uznesení členskej schôdze P. zo dňa 08. 10. 2004. Podľa § 242 Obchodného zákonníka na návrh člena vysloví súd neplatnosť uznesenia členskej schôdze, pokiaľ uznesenie je v rozpore s právnymi predpismi alebo stanovami družstva. Návrh súdu môže člen podať, ak požiadal o zaprotokolovanie námietky na členskej schôdzi, ktorá uznesenie prijala, alebo ak námietku oznámil predstavenstvu do jedného mesiaca od konania tejto schôdze. Návrh možno na súd podať len do jedného mesiaca odo dňa, keď člen požiadal o zaprotokolovanie námietky, alebo od oznámenia námietky predstavenstva. Ak námietka nebola vznesená na členskej schôdzi, môže každý člen družstva, aj ten, ktorý nebol prítomný na schôdzi, oznámiť námietku predstavenstvu do jedného mesiaca od konania schôdze. ak námietku neuplatní včas, jeho právo zanikne. Uplatnenie námietky je hnotnoprávnym predpokladom podania návrhu na súd na vyslovenie neplatnosti uznesenia členskej schôdze. Lehota má charakter prekluzívnej lehoty, to znamená, že člen družstva sa môže úspešne domáhať

neplatnosti uznesenia členskej schôdze v zmysle § 242 Obchodného zákonníka, len ak uplatní námietku voči príslušnému uzneseniu do jedného mesiaca od konania schôdze a zároveň podá návrh na súd v zákonom stanovenej lehote. Nesplnenie ktorejkoľvek z uvedených dvoch podmienok znemožňuje, aby sa žalobca mohol úspešne domáhať svojho práva na súde. Člen družstva musí námietku v zmysle citovaného ustanovenia § 242 Obchodného zákonníka oznámiť predstavenstvu družstva do jedného mesiaca od konania členskej schôdze, to znamená, že pre zachovanie prekluzívnej lehoty nepostačuje, ak sa posledný deň lehoty urobí podanie orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť – poštový úrad, ale je hmotnoprávnou lehotou a pre jej zachovanie je nevyhnutné, aby oznámenie o námietkach najneskoršie v posledný deň lehoty došlo predstavenstvu družstva. Zmeškanie tejto lehoty nie je možné odpustiť. Súd je povinný ex offio prihliadnuť k zániku uplatneného práva v dôsledku preklúzie. Je na účastníkovi konania, aby úkon, ktorý je nevyhnutný pre uplatnenie jeho práva, urobil včas a riadne v zákonom stanovenej lehote. Z obsahu spisu je nesporné, že členská schôdza sa konala 08. 10. 2004 (č. l. 8) a žalobca oznámil námietky, týkajúce sa prijatých uznesení zo dňa 08. 10. 2004, písomne zo dňa 05. 11. 2004 (č. l. 20), ktoré doručoval predstavenstvu P. so sídlom V prostredníctvom poštového úradu. Z doložených návratiek doručovaných listových zásielok (č. l. 24) vyplýva, že predstavenstvu oznámenie o námietkach nebolo doručené do sídla družstva do jedného mesiaca od konania schôdze (adresát bol pri doručovaní dňa 08. 11. 2004 v posledný deň lehoty zastihnutý). Keďže žalobca neuplatnil včas námietku, jeho právo zaniklo. To znamená, že súd nemôže vysloviť neplatnosť uznesenia členskej schôdze, aj keď by prípadne uznesenie bolo inak vadné. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil, keďže nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1/) podľa § 220 O. s. p. a žalobu zamietol.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca a navrhol ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Na zdôvodnenie dovolania žalobca uviedol:

Odvolací súd v odôvodnení rozsudku konštatuje, že žalobca včas neuplatnil námietku v zmysle ust. § 242 Obchodného zákonníka a jeho právo zaniklo. Najvyšší súd pritom vychádza zo skutočnosti, že predstavenstvu družstva nebolo oznámenie o námietkach doručené do sídla spoločnosti do jedného mesiaca od konania schôdze. Obchodný zákonník pritom v žiadnom ustanovení nehovorí o „doručení oznámenia o námietkach do sídla

spoločnosti“ a máme za to, že ustanovenie § 242 ObZ: „námietku oznámil predstavenstvu“ nemožno takýmto spôsobom vykladať. Obchodný zákonník nevyžaduje ani písomnú formu takéhoto oznámenia.

Ustanovenie § 242 ObZ znie: „Na návrh člena vysloví súd neplatnosť uznesenia členskej schôdze, pokiaľ uznesenie je v rozpore s právnymi predpismi alebo stanovami družstva. Návrh súdu môže člen podať, ak požiadal o zaprotokolovanie námietky na členskej schôdzi, ktorá uznesenie prijala, alebo ak námietku oznámil predstavenstvu do jedného mesiaca od konania tejto schôdze. Návrh možno na súd podať len do jedného mesiaca odo dňa, keď člen požiadal o zaprotokolovanie námietky alebo od oznámenia námietky predstavenstvu“.

Z uvedeného je zrejmé, že zákon vyžaduje, len aby námietka bola predstavenstvu oznámená v zákonnej lehote, a to bez toho, aby takéto oznámenie bolo ďalej podmienené doručením písomných námietok v zákonom stanovenej lehote.

V tejto súvislosti si dovoľujeme dať do pozornosti súdu aj na odôvodnenie rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 46/2002, v ktorom sa uvádza: „Z dokladov, založených v spise, je však zrejmé, žalobkyňa svoje námietky neuplatnila na schôdzi, ale oznámila ich predstavenstvu písomným podaním z 3. marca 1999, podaným na pošte 5. marca 1999, teda i keď presný deň ich doručenia súd nezisťoval, z uvedeného možno vyvodit' nesporný záver, že z hľadiska uvedenej lehoty bola žaloba podaná včas“. Ako je zrejmé, v danom prípade Najvyšší súd neskúmal termín doručenia, ale postačovalo mu a vchádzal výlučne z termínu podania oznámenia o námietkach na pošte a mal za to, že ak takéto oznámenie bolo žalobcom na pošte podané v lehote, potom bola zachovaná zákonná lehota v zmysle ust. § 242 Obz.

Sídlo P., IČO: X., v čase od 08. 04. 2002 do 11. 05. 2005 bolo na adrese S.. Práve na túto adresu žalobca adresoval oznámenie o námietkach podľa ust. § 242 ObZ a urobil tak v zákonnej lehote.

Zároveň treba brať v zreteľ aj skutočnosť, ktorú potvrdil aj žalovaný na súde prvého stupňa a síce, že po 08. 10. 2004 boli problémy s doručovaním písomností družstvu, keďže

na adrese vtedy zapísanej ako sídlo družstva, sa nik nezdržiaval. Z uvedeného dôvodu nebolo možné oznámenie o námietkach doručiť osobne. Žalobca sa zároveň obával opätovného fyzického napadnutia. Žalobca oznámenie o námietkach zasielal prostredníctvom pošty aj v záujme právnej istoty, aby mohol disponovať dôkazom o ich zaslaní, resp. ne/doručení.

V prípade, ak by žalovaný riadne preberal zásielky na adrese sídla, uvedenej v obchodnom registri, bolo by oznámenie o námietkach predstavenstvu, v lehote stanovenej zákonom, aj doručené (neúspešný pokus o doručenie bol vykonaný dňa 08. 11. 2004). Skutočnosť, že si žalovaný zásielku neprevzal, resp. mu ju nebolo možné doručiť, nemôže byť na ťarchu žalobcu. Za daného stavu sa žalobca nemôže ubrániť dojmu, že žalovaný poštu nepreberal úmyselne.

Ak by zákon vyžadoval doručenie oznámenia o námietkach a žalovaný by úmyselne zásielky nepreberal (čo je s najväčšou pravdepodobnosťou aj tento prípad), nemohol by sa žalobca v žiadnom prípade domáhať ochrany svojich práv v zmysle ust. § 242 ObZ. Subjektívnym konaním žalovaného by tak mohlo prísť k zmareniu možnosti žalobcu na podanie žaloby, na základe ktorej súd na návrh člena vysloví neplatnosť uznesenia členskej schôdze.

V záujme právnej istoty, žalobca navyše oznámenie o námietkach adresoval aj novým členom predstavenstva. Ustanovenie § 242 Obchodného zákonníka totiž vyžaduje oznámenie námietok predstavenstvu. Ďalej však zákon neupravuje, či musí byť oznámené všetkým členom predstavenstva, či oznámenie musí byť adresované na adresu bydliska členov predstavenstva alebo na adresu sídla družstva, ani či im musí byť v zákonnej lehote a doručené. Uvedené oznámenie novozvolený predseda predstavenstva J. prevzal dňa 12. 11. 2004, pričom ale prvý pokus o doručenie bol už 08. 11. 2004. V prípade zásielky adresovanej M., ako novozvolenému členovi predstavenstva na adresu N., možno hovoriť aj o tom, že zásielka bola v lehote jedného mesiaca od konania schôdze aj doručená, nakoľko tento člen predstavenstva zásielku odmietol prevziať. V zmysle ust. § 50 O. s. p., ak adresát bezdôvodne odoprie písomnosť prijať, je písomnosť doručená dňom, keď jej prijatie bolo odopreté.

Z konania žalovaného, ako aj členov predstavenstva je zrejmé, že poštové zásielky nepreberali úmyselne, v domnení, že takýmto konaním zmariť možnosť žalobcu na podanie žaloby, na základe ktorej súd na návrh člena vysloví neplatnosť uznesenia členskej schôdze.

Žalobca si je vedomý skutočnosti, že v prípade lehoty, stanovenej v ust. § 242 ObZ, sa jedná o lehotu objektívnu a námietky mal oznámiť skôr. Žalobca však o konaní členskej schôdze nevedel, nakoľko na ňu nebol pozvaný (jedná sa o jeden z dôvodov na určenie neplatnosti uznesení tejto členskej schôdze). Nedoručenie pozvánok viacerým členom konštatoval v odôvodnení rozsudku aj Krajský súd v Nitre. V opačnom prípade by s najväčšou pravdepodobnosťou námietky vzniesol už na schôdzi. O konaní schôdze sa dozvedel až 03. 11. 2004, keď mu ako bývalému predsedovi, poštový doručovateľ odmietol doručiť zásielku pre družstvo s odôvodnením, že družstvo už má nového predsedu. Bezodkladne na to adresoval predstavenstvu námietky.

Na základe uvedených vecných a právnych skutočností máme za to, že odvolací súd nesprávne vyložil ustanovenie § 242 Obchodného zákonníka, keď oznámenie námietky predstavenstvu interpretoval ako povinnosť doručenia oznámenia o námietkach do sídla spoločnosti. Domnievame sa, že lehota na oznámenie námietok predstavenstvu, bola zachovaná, pokiaľ žalobca oznámenie o námietke v zákonnej lehote adresoval na sídlo družstva, resp. novozvoleným členom predstavenstva. Skutočnosť, že si žalovaný zásielku neprevzal, resp. mu ju nebolo možné doručiť, nemôže byť na ťarchu žalobcu. V opačnom prípade by sa žalobca nemohol úspešne domáhať ochrany svojich práv.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolanie navrhuje zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.), po zistení, že dovolanie bolo podané včas účastníkom konania, dovolanie prejednal bez nariadenia dovolacieho pojednávania, preskúmal rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

V danej veci je sporný výklad ustanovenia § 242 Obch. zák. v časti stanovujúcej, že člen družstva sa môže domáhať neplatnosti uznesenia členskej schôdze, ak námietku oznámil

predstavenstvu družstvo do jedného mesiaca od konania členskej schôdze. V tomto smere bolo potrebné vyporiadať sa s otázkou, akým spôsobom a v akej forme člen družstva má predstavenstvu oznámiť svoju námietku. Ak člen družstva túto námietku neoznámí včas, jeho právo domáhať sa neplatnosti uznesenia zanikne. Odvolací súd dospel k záveru, že pre zachovanie tejto hmotnoprávnej lehoty je nevyhnutné, aby oznámenie o námietke najneskoršie v posledný deň lehoty došlo predstavenstvu družstva. Odvolací súd vychádzal zo skutkového zistenia, že členská schôdza sa konala 08. 10. 2004 a žalobca oznámil námietky písomne listom zo dňa 05. 11. 2004 (č. l. 20), ktoré predstavenstvu doručoval prostredníctvom poštového úradu. Na základe návratiek, nachádzajúcich sa v spore, na rozdiel od súdu prvého stupňa, dospel k záveru, že uvedený list predstavenstvu nebol doručený v jednomesačnej lehote, keďže adresát nebol dňa 08. 11. 2004, t. j. v posledný deň lehoty zastihnutý.

Dovolací súd uvedený právny názor odvolacieho súdu nepovažuje za správny. Oba sudy správne vychádzali z toho, že jednomesačná lehota na oznámenie námietok má prekluzívny charakter. Stanovenie tejto lehoty bolo potrebné predovšetkým z dôvodu zabezpečenia právnej istoty, vyplývajúcej z obsahu jednotlivých uznesení členskej schôdze. Ustanovenie § 242 Obch. zák. bližšie nekonkretizuje, akým spôsobom a na akú adresu uvedené námietky majú byť oznámené. Je nepochybné, že tieto námietky môžu byť oznámené písomne, teda tak, ako to urobil žalobca. Tomuto ustanoveniu neodporuje ani ďalší postup žalobcu, teda, že tieto námietky predstavenstvu družstva doručoval poštou, a to pred uplynutím jednomesačnej lehoty, teda námietky odovzdal na poštu dňa 05. 11. 2004, t. j. pošta na ich doručenie mala štyri dni. Žalobca postupoval obvyklým spôsobom, zásielku adresoval na adresu žalovaného, čím zo svojej strany zadosťučinil zneniu ustanovenia § 242 Obch. zák. Odvolací súd sa mylne domnieval, že je bezpodmienečne nutné, aby námietky v lehote jedného mesiaca sa dostali do rúk predstavenstva družstva. Takýto výklad ustanovenia § 242 by odporoval zmyslu a účelu tohto ustanovenia, a to najmä preto, že družstvo by mohlo splnenie tejto podmienky jednoducho zmariť tým, že sa vyhýba preberaniu pošty. Preto z hľadiska splnenia tejto podmienky (t. j. podanie námietok v jednomesačnej lehote) je potrebné vychádzať z toho, či člen družstva postupoval obvyklým a primeraným spôsobom pri doručovaní námietok, pričom v tomto smere je rozhodujúce, aby člen družstva v tejto lehote urobil oznámenie navonok, teda smerom k družstvu, keďže samotné ustanovenie nevyžaduje, aby v tejto lehote predstavenstvo družstva aj skutočne obdržalo námietky.

Predstavenstvo družstva je totiž kolektívny štatutárny orgán, ktorý nezasadá nepretržite, ale schádza sa podľa potreby (§ 243 ods. 4 Obch. zák.) a ak by napríklad v lehote jedného mesiaca nezasadalo, člen družstva by nemohol splniť podmienku, stanovenú ust. § 242 Obch. zák. Z tohto dôvodu znenie ust. § 242 Obch. zák. nemožno vykladať tak, že v lehote jedného mesiaca predstavenstvo družstva musí mať námietky vo svojich rukách. Tým, že zákonodarca určil, že námietky majú byť oznámené predstavenstvu, ktorý subjekt sa schádza iba podľa potreby, tým poskytol zároveň členovi družstva možnosť výberu, akým spôsobom námietky predstavenstvu oznámi.

Na základe uvedených dôvodov dovolací súd podľa ust. § 243b ods. 2, 3 O. s. p. zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu, a preto následne bude vychádzať z toho, že námietky predstavenstvu boli doručené včas, a preto ďalej bude posudzovať to, či uznesenie členskej schôdze je platné.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 20. augusta 2009

JUDr. Juraj Seman, v. r.
predseda senátu